

Sonata nr 11 - Biuletyn Informacyjny Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych

Nr 11
13.12.1999

Biuletyn Informacyjny Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych, Inwalidów, Ich Opiekunów i Przyjaciół w Gliwicach

[w górę](#)

*„Nie zamykajmy drzwi, bo najcenniejszy gość
przychodzi wtedy gdy, naprawdę czeka ktoś”
/ - /*

Na zbliżające się święta Bożego Narodzenia najserdeczniejsze życzenia pokoju, radości, pogody ducha, niezapomnianego Sylwestra 2000, a w Nowym Roku zdrowia, cierpliwości oraz spełnienia wszelkich pragnień - składa

Zarząd Stowarzyszenia „SON”

[w górę](#)

Stowarzyszenie „SON” w Gliwicach ma 5 lat

Dokładnie mówiąc, będzie miało 23 grudnia br. Chociaż w tym czasie, zaznaczyliśmy swoją obecność w wielu miejscach, to najważniejsze jest dla nas nasze miasto, oraz wszystko to, co z naszym miastem się wiąże. Zwłaszcza, jeśli dotyczy to spraw, związanych z osobami niepełnosprawnymi, zamieszkującymi Miasto i Gminę Gliwice. Pracowaliśmy najlepiej jak można było, jak na nasze warunki i możliwości. Możemy bez przesady powiedzieć, że jesteśmy pierwszą lokalną organizacją osób niepełnosprawnych, pracującą na rzecz wszystkich niepełnosprawnych mieszkańców Gliwic. Jednakże wszystko to, co udało nam się zainicjować lub zrobić, nie odbyłoby się bez życzliwości, współdziałania i pomocy wielu instytucji, organizacji oraz osób prywatnych. Tym wszystkim naszym Przyjaciołom i Współpracownikom składamy piękne podziękowania.

[w górę](#)

Sanatorium

Skierowanie do sanatorium wystawiane jest przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej i przez lekarza specjalistę, a w przypadku chorego wypisanego ze szpitala - przez ordynatora oddziału i kierownika kliniki. Wniosek wypełnia lekarz, dane personalne powinien wypełnić pacjent.

Wypełniony wniosek lekarz przesyła pocztą do odpowiedniej dla pacjenta Kasy Chorych. Rozpatrywanie wniosków trwa do 30 dni. Termin może zostać przedłużony do 2 tygodni, jeśli zaistniała konieczność uzupełnienia danych we wniosku. Pacjent powinien zostać poinformowany o dacie wyjazdu z 14-dniowym wyprzedzeniem. Jeśli miejsc zabraknie, trafia na listę oczekujących.

Wyjeżdżać można raz na dwa lata. Za pobyt w sanatorium dopłaca pacjent, w zależności od standardu pokoju i pory roku:

1) za pokój I - osobowy z pełnym węzłem sanitarnym od I V do 30 IX - 18 zł, od 1 X do 30 IV - 13 zł. Za pokój z umywalką odpowiednio 15 zł i 11 zł.

2) za pokój 2 osobowy z pełnym węzłem sanitarnym odpowiednio 13 zł i 9 zł. Za pokój tylko z umywalką odpowiednio 10 zł i 8 zł.

3) za pokój wieloosobowy z pełnym węzłem sanitarnym odpowiednio 8 zł i 6 zł. Za pokój tylko umywalką odpowiednio 7 zł i 5 zł.

Pobyty dzieci w sanatoriach są bezpłatne (jeżeli matka chce z dzieckiem wyjechać, musi płacić), również bezpłatnie raz w roku można leczyć się w szpitalu uzdrowskim.

[w górę](#)

Zawieszenie i zmniejszenie rent oraz emerytur

Od 1 stycznia obowiązuje ustawa z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162). Reguluje ona m.in. zasady zawieszania i zmniejszania świadczeń emerytalno-rentowych. Nie obowiązują one kobiet Regulacje dotyczące limitów uzyskiwania dodatkowych dochodów obejmują przychody osiągnięte w ramach:

- zatrudnienia
- służby
- innej pracy zarobkowej
- prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, a także
- przychody osiągnięte przez osoby wyłączone z obowiązku ubezpieczenia społecznego z tytułu ustalenia prawa do emerytury lub renty lub osoby wykonujące działalność nie podlegającą obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu z uwagi na podleganie temu obowiązkowi z innego tytułu. Wyłączone natomiast zostały honoraria z tytułu działalności twórczej i artystycznej.

Pojęcie przychodów zostało potraktowane szeroko. Zalicza się do nich także:

- kwoty zasiłków: chorobowego, macierzyńskiego, opiekuńczego,
- kwoty wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, wypłacanego na podstawie kodeksu pracy,
- kwoty świadczenia rehabilitacyjnego wyrównawczego,
- kwoty zasiłku oraz dodatku wyrównawczego.

Jak widać, zmiana przepisów przyniosła poprawę tylko twórcom i artystom

Niższa kwota graniczna przychodu stanowi 70 % przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego za kwartał kalendarzowy, ogłoszonego ostatnio przez prezesa GUS (od 1 czerwca 1118,96 zł). Wyższa kwota graniczna przychodu stanowi 130 % wynagrodzenia jw. (od 1 czerwca 2078,08 zł).

Jeżeli emeryt lub rencista uzyska przychód między 70 % a 130 % tego wynagrodzenia, jego emerytura lub renta ulegnie zmniejszeniu w wysokości:

24 % kwoty bazowej obowiązującej przy ostatniej waloryzacji - dla emerytury i renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy;

18 % kwoty bazowej - dla renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy;

20,4% kwoty bazowej-dla renty rodzinnej, do której uprawniona jest jedna osoba.

Natomiast jeśli chodzi o wysokość renty rodzinnej, która przysługuje więcej niż 1 osobie, to ulega zmniejszeniu tylko ta część renty przysługującej 1 osobie, gdy osiągnie ona przychód w kwocie wyższej niż 70 %, nie wyższej niż 130 % wynagrodzenia jw. Przekroczenie wyższej kwoty granicznej (130 %) owocuje zawieszeniem świadczenia (czyli renty lub emerytury). To, że dotychczasowy „dochód” zamieniono na „przychód”, skutkuje szczególnie negatywnie dla tych emerytów i rencistów, którzy prowadzą działalność gospodarczą. Oznacza to, że np. pan Kowalski, który ponosi koszty uzyskania przychodów, nie może ich odliczyć - „gilotyna żarłocznego fiskusa” pozbawi go części lub całości świadczenia.

Przykład

Pan Kowalski - rencista - prowadzi działalność gospodarczą jako agent ubezpieczeniowy. Do tej pory, gdy np. uzyskał kwotę 2000 zł mógł odliczyć koszty (np. używanie samochodu, rachunki za telefon, zakup literatury fachowej, komputera itp.) np. w kwocie 1000 zł. Jego dochód więc wynosi 1000 zł. Te 1000 zł dochodu lokowałoby go między 70 % a 130 %, tak więc i jego renta uległaby zmniejszeniu. To, że słowo „dochód” zastąpiono słowem „przychód” sprawia, że mając 2000 zł przychodu będzie miał rentę zawieszoną.

Wielu przedsiębiorczy renciści i emeryci, którzy dorabiali do niewysokich świadczeń i osiągalni niewielkie dochody przy dość sporych kosztach, zostali potraktowani „po macoszemu”. Nie mówiąc już o tym, że zostali obdarzeni „przymusową” składką na ubezpieczenie zdrowotne. Nie pozostaje im nic innego, jak z utęsknieniem oczekiwać nadejścia 60-tki (kobiety), czy też 65 lat (mężczyźni) lub też zająć się działalnością twórczą lub artystyczną.

Pamiętać należy, że rencista lub emeryt może dorobić bez żadnych negatywnych sankcji pracując na umowę o dzieło lub wynajmując (o ile nie jest to w ramach działalności gospodarczej).

[w górę](#)

Podatki - ulgi i odliczenia w 1999 r.

Ogólnie zasady obliczania podatku dochodowego od osób fizycznych, zwolnienia i odliczenia nie zmieniły się w stosunku do ubiegłego roku. Zmieniły się wysokości limitów odliczeń oraz progów podatkowych.

Podstawa obliczenia podatku w złotych (tzw. próg podatkowy). Wysokość podatku w 1999 r.

**I do kwoty 29 624 zł
19% minus 394 zł 80 gr**

**II ponad 29 624 zł do 59 248 zł
5233 zł 76 gr
+ 30% nadwyżki ponad 29 624 zł**

**III ponad 59 248 zł
14120 zł 96 gr
+ 40% nadwyżki ponad 59 248 zł**

Odliczenia od podatku - w

3) zakup i naprawa sprzętu do rehabilitacji, ułatwiających czynności życiowe, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, np. wózki i części do nich, opony, kule, protezy, obuwie ortopedyczne, aparaty słuchowe, okulary, laski, chodniki, materace przeciwoślizgowe;
4) zakup wydawnictw i materiałów szkoleniowych, stosownie do potrzeb

niepełnosprawnych. Zachowajmy bilety za przejazd!

Wydatki na cele rehabilitacyjne: Aby je odliczyć, musimy mieć rachunki. Tylko w przypadku wydatków z punktów: 7), 8) i 14) nie jest to konieczne. Nie oznacza to, że obowiązuje zupełna dowolność, więc np. osoba niepełnosprawna nie mająca samochodu nie może odliczyć kwoty związanej z przystosowaniem pojazdu. Można odliczyć, jeżeli nie były finansowane przez PFRON, zakładowy fundusz rehabilitacji albo nie zwrócono ich w innej formie. W przypadku, gdy wydatki były dofinansowane z tych źródeł, odliczamy różnicę między poniesionymi wydatkami a kwotą dofinansowania. Odlicza je osoba, która poniosła wydatki: osoba niepełnosprawna albo podatnik, na którego utrzymaniu jest niepełnosprawny, jeżeli w roku podatkowym '99 dochód osoby niepełnosprawnej nie przekroczył kwoty 6000 zł. Może to być: współmałżonek, dzieci własne lub dzieci przyjęte na wychowanie, pasierb, rodzice, rodzice

stosunku do ubiegłego roku ich lista właściwie się nie zmieniła. Zmieniły się wysokości kwot, które możemy odliczyć - nie podajemy ich, ponieważ bez trudu znajdują je Państwo w prasie.

Odliczenia od dochodu - odliczamy je od dochodu przed opodatkowaniem, są korzystniejsze niż odliczenia od podatku. Są to m.in.:

- **składki na ubezpieczenie emerytalne**, rentowe, chorobowe oraz wypadkowe.

Jest to nowe odliczenie wprowadzone w związku z reformą ubezpieczeń społecznych. Nasze wynagrodzenia podniesiono o kwoty składek na ubezpieczenie społeczne, stąd odliczenie tych składek od dochodu jest konieczne, aby nie płacić większego podatku. Im niższy dochód, tym bardziej wzrasta procentowy udział składki na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie podatku (ogranicza to możliwość odliczeń):

- nienależnie pobrane **emerytury i renty oraz zasiłki** z ubezpieczenia społecznego, jeśli podatku dochodowego nie potrącił organ rentowy,

- **darowizny** m.in. na cele naukowe, oświatowe, kulturalne, pomocy społecznej, rehabilitacji inwalidów, kultu religijnego, ochrony środowiska, dobroczynne. Kwota nie może przekroczyć 15% dochodu. Nie można odliczać darowizn na rzecz osób fizycznych;

- **renty** i inne trwałe ciężary oparte na tytule prawnym, nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów. Lepiej nie nadużywać tego odliczenia. W jednym z ostatnich orzeczeń NSA uznano, iż prywatne stypendia nie są „trwałym ciężarem”. **WYDATKI NA CELE**

REHABILITACYJNE(podane limity obowiązują dla 1999r):

1) adaptacja, wyposażenie

wynikających z niepełnosprawności: książki, prasa dla osób niepełnosprawnych;

5) odpłatność za pobyt na turnusie rehabilitacyjnym;
6) odpłatność za pobyt na leczeniu w sanatorium, za pobyt w placówkach leczniczo-sanatoryjnych, rehabilitacyjnych oraz odpłatność za zabiegi rehabilitacyjno-usprawniające;

7) opłacenienie przewodników osób niewidomych I i II grupy inwalidztwa oraz osób z niepełnosprawnością narządu ruchu zaliczonych do I grupy inwalidztwa, w kwocie nie przekraczającej 1500 zł;

8) utrzymanie przez osoby niewidome, o których mowa w pkt 7, **psa przewodnika**, w kwocie nie przekraczającej 1500 zł;

9) opieka pielęgniarska w domu nad osobą niepełnosprawną w okresie przewlekłej choroby uniemożliwiającej poruszanie się oraz usługi opiekuńcze świadczone dla osób niepełnosprawnych zaliczonych do I grupy inwalidztwa;

10) opłacenienie tłumacza języka migowego;

11) kolonie i obozy dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz dzieci osób niepełnosprawnych;

12) leki - w wysokości będącej nadwyżką ponad 100 zł miesięcznie, jeżeli lekarz specjalista stwierdzi, że osoba niepełnosprawna powinna stosować

współmałżonka, rodzeństwo, ojczym, macocha, zięć, synowa. Rachunki muszą być wystawione na osobę, która odlicza ten wydatek.

Pamiętajmy, że:

- Od kwot takich jak np. zasiłki (dodatki) rodzinne i pielęgnacyjne, zasiłki wychowawcze, zasiłki z pomocy społecznej, renta socjalna, świadczenia na rehabilitację z PFRON, z zakładowych funduszy rehabilitacji nie płacimy podatku dochodowego.
- Jeżeli osoba wezwana przez urząd skarbowy (np. do złożenia wyjaśnień) nie może stawić się z powodu „choroby, kalectwa lub innej ważnej przyczyny, organ podatkowy może przyjąć wyjaśnienie lub zeznanie albo dokonać czynności w miejscu pobytu tej osoby” (Dz.U.z 1997r., nr 137, poz. 926 z późn. zm.; art. 160).

mieszkań, budynków mieszkalnych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, np. likwidacja barier architektonicznych, budowa podjazdu dla osoby poruszającej się na wózku, likwidacja progów, położenie terakoty antypoślizgowej, montaż uchwytów, baterii dla osób z niesprawnymi dłońmi itd. Nie ma ograniczeń i limitów;

2) przystosowanie pojazdów mechanicznych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności - dotyczy to oprzyrządowania, a nie zakupu samochodu. Mieści się tu także np. montaż bagażnika na wózek;

dane leki stale lub czasowo. Musimy mieć pisemne zaświadczenie lekarza specjalisty o konieczności stosowania leków związanych z daną niesprawnością. Ulga przysługuje tylko osobom niepełnosprawnym i nie można z niej korzystać, jeśli nie mamy orzeczenia o niepełnosprawności lub grupie inwalidzkiej (np. osoby starsze lub chore);

13) odpłatny, konieczny przewóz na niezbędne zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne

- osoby niepełnosprawnej - karetką transportu sanitarnego,

- osoby niepełnosprawnej zaliczonej do I lub II grupy inwalidztwa oraz dzieci niepełnosprawnych do lat 16 - również innymi środkami transportu;

14) używanie samochodu osobowego, będącego własnością osoby niepełnosprawnej z I lub II grupą inwalidzką lub podatnika mającego na utrzymaniu osobę niepełnosprawną z I lub II grupą inwalidztwa albo dzieci niepełnosprawne do lat 16, w związku z przewozem na zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne, w kwocie nie przekraczającej 1500 zł;

15) odpłatne przejazdy środkami transportu publicznego na:

turnus rehabilitacyjny,
leczenie sanatoryjne,
kolonie i obozy dla
dzieci, młodzieży
niepełnosprawnej,
dzieci osób

[w górę](#)

Ulgi i przywileje osób ze znaczącym stopniem niepełnosprawności

Poniższe informacje dotyczą osób posiadających jedno z ORZECZEŃ:

- całkowitej niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji - wydane przez lekarza orzecznika przy organie rentowym, np. ZUS,
- znacznym stopniu niepełnosprawności - wydane przez zespół do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności,
- zaliczające do I grupy inwalidów dane przez komisję lekarską do spraw inwalidztwa i zatrudnienia (KIZ).

1. Przejazdy PKS i PKP:

- bezpłatnie w II klasie pociągów osobowych,
- 50% ulgi w: autobusach PKS; I klasie pociągów osobowych; pociągach pośpiesznych i ekspresowych (plus dopłata za przejazd pociągiem objętym dopłatą). Opiekun towarzyszący w podróży osobie o znacznym stopniu niepełnosprawności (także przewodnik towarzyszący w podróży osobie niewidomej) ma prawo do bezpłatnych przejazdów: autobusami PKS oraz w pociągu danej klasy, z którego korzysta ich podopieczny. W pociągach objętych dopłatą obowiązuje uiszczenie dopłaty. Przy przejazdach komunikacją miejską osoby te często mają prawo do bezpłatnych przejazdów miejskimi autobusami, tramwajami.

2. Emblemat inwalidzki i parking

O przyznanie emblematu może starać się osoba niepełnosprawna posiadająca samochód oraz aktualne ORZECZENIE. Emblemat zezwala na niestosowanie się do kilku znaków drogowych (np. „strefa ograniczonego postoju”). Jeśli w orzeczeniu nie ma zapisu o niepełnosprawności ruchowej, należy dołączyć zaświadczenie lekarza specjalisty, potwierdzające tę niepełnosprawność.

- Jeśli jesteśmy uprawnieni do korzystania z emblematu inwalidzkiego, możemy starać się o wyznaczenie parkingu np. na osiedlu lub przy bloku.

3. Ulgi pocztowe, m. in. 50% ulgi przy instalowaniu telefonu i 50% zniżki w opłatach abonamentowych. Prawo do ulg jest ograniczone - dotyczy osób niepełnosprawnych (i ich opiekunów):

- z uszkodzonym narządem wzroku, które posiadają jedno z ORZECZEŃ,
- z uszkodzonym narządem słuchu lub mowy (bez względu na stopień niepełnosprawności, grupę inwalidzką), w stopniu powodującym konieczność korzystania z tekstofonu lub wideotelefonu. Ale uwaga: osoby z wadą słuchu, mowy nie mają takiego wpisu w orzeczeniu! Powinny więc przedstawić w urzędzie zaświadczenie lekarza specjalisty potwierdzające, że nie mogą korzystać ze zwykłego telefonu.
4. Osoby niepełnosprawne posiadające jedno z wymienionych ORZECZEŃ:

- są zwolnione z płacenia **abonamentu za radio i telewizję**,

- znajdują się w grupie mającej pierwszeństwo przy przyznawaniu wyjazdów na turnusy rehabilitacyjne, dofinansowywane przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie,

- mogą korzystać z przywilejów pracowniczych:

- praca max. 7 godzin na dobę i 35 godzin tygodniowo (chyba że jesteśmy zatrudnieni przy pilnowaniu mienia lub na wniosek osoby zatrudnionej lekarz wyraził zgodę na zmianę godzin pracy),
- dodatkowe IO dni roboczych urlopu (jeśli podstawowy urlop nie przekracza 26 dni),
- zwolnienie od pracy w związku z badaniami, leczeniem lub wyjazdem na turnus rehabilitacyjny.

Poza tym osoby niepełnosprawne, niezależnie od stopnia niepełnosprawności czy grupy inwalidzkiej, mogą:

- załatwiać sprawy poza kolejnością w instytucjach i urzędach publicznych oraz w sklepach (także osoba z dzieckiem niepełnosprawnym),

- korzystać z odliczeń od dochodu podlegającego opodatkowaniu,

- nie płacić (osoby niewidome, głuchonieme, niedołężne) podatku od posiadania psów, będących dla nich pomocą.

